

Hoe beoordeel je raadsvoorstellen?

Workshop

Wat gaan we doen?

- Kennismaken
- Toelichten beoordelingskaart
- Aan de slag!

Hoe werken we?

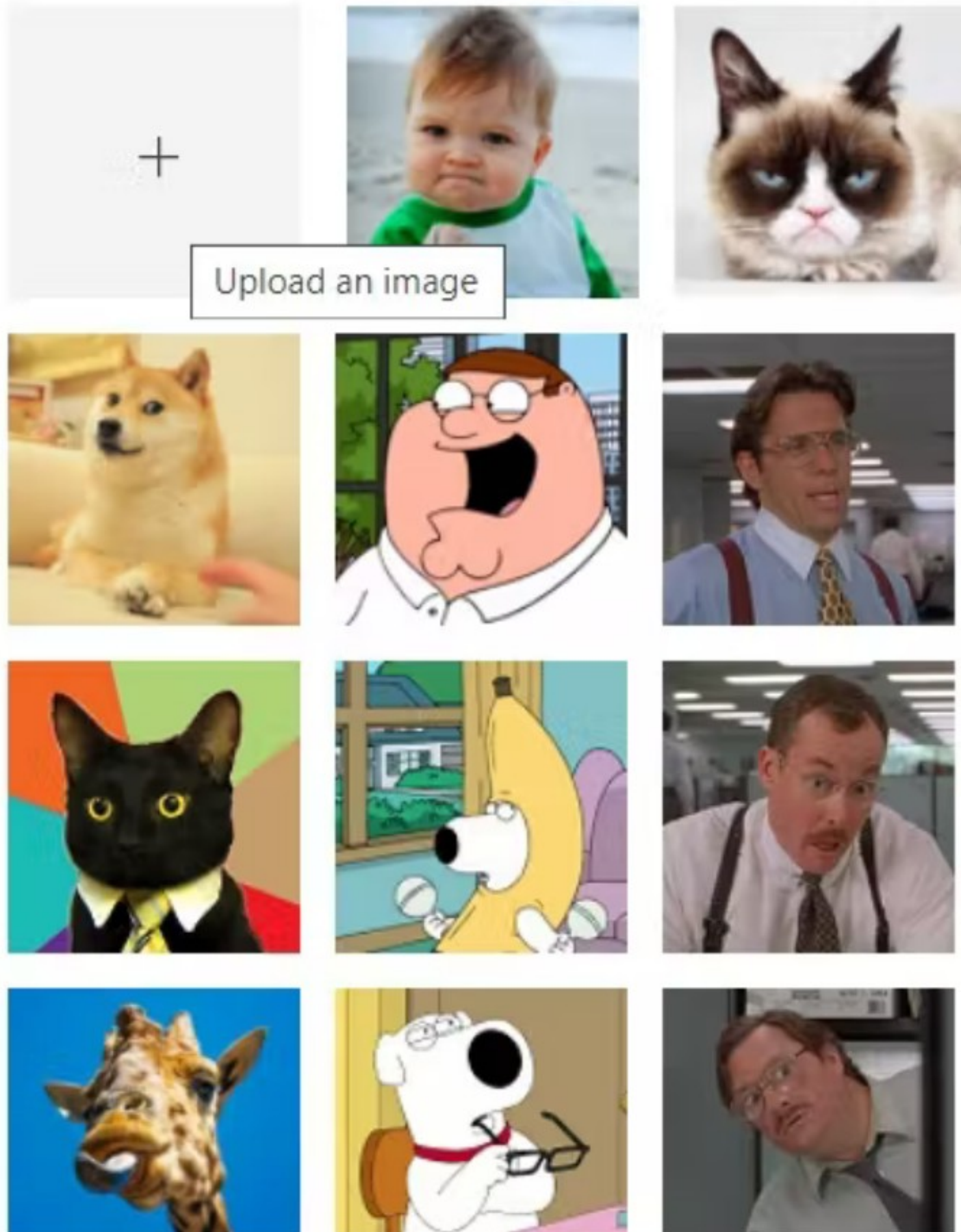
- Zet je microfoon uit en beeld aan
- Log in op www.menti.com
- Chatten mag, maar ik lees 't niet
- Wil je het woord? Gebruik 🖐 Teams

Dries Bartelink

Chef Openbaar bestuur
De Argumentenfabriek

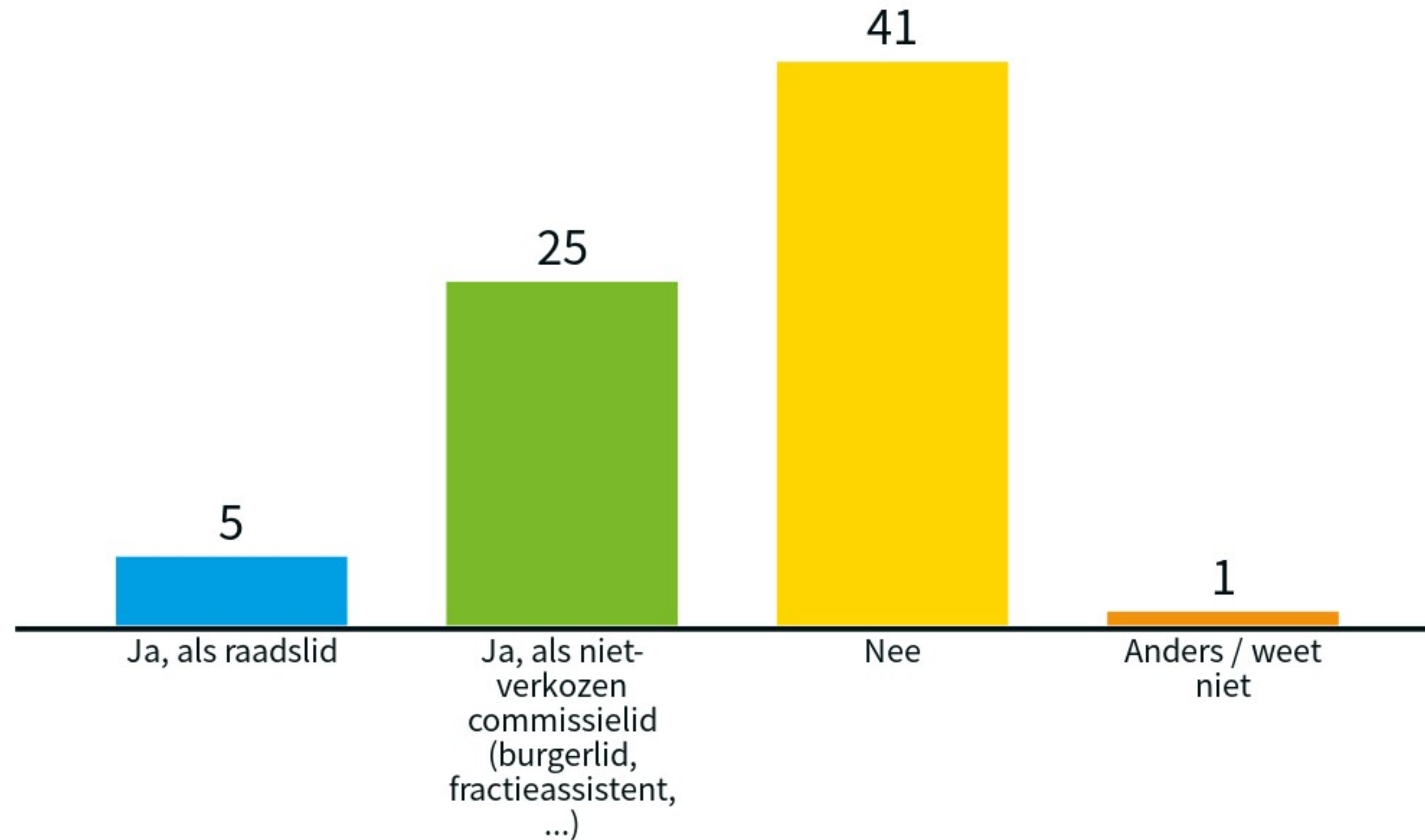
Voorzitter Rekenkamercommissie
gemeente Haarlemmermeer

Wie zijn jullie?

→ Gelijk testen van Mentimeter!

Ben je nu al actief in de gemeenteraad?

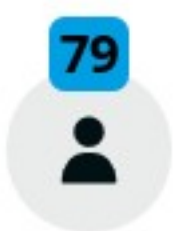

Voor welke politieke partij ben je actief? (één woord)

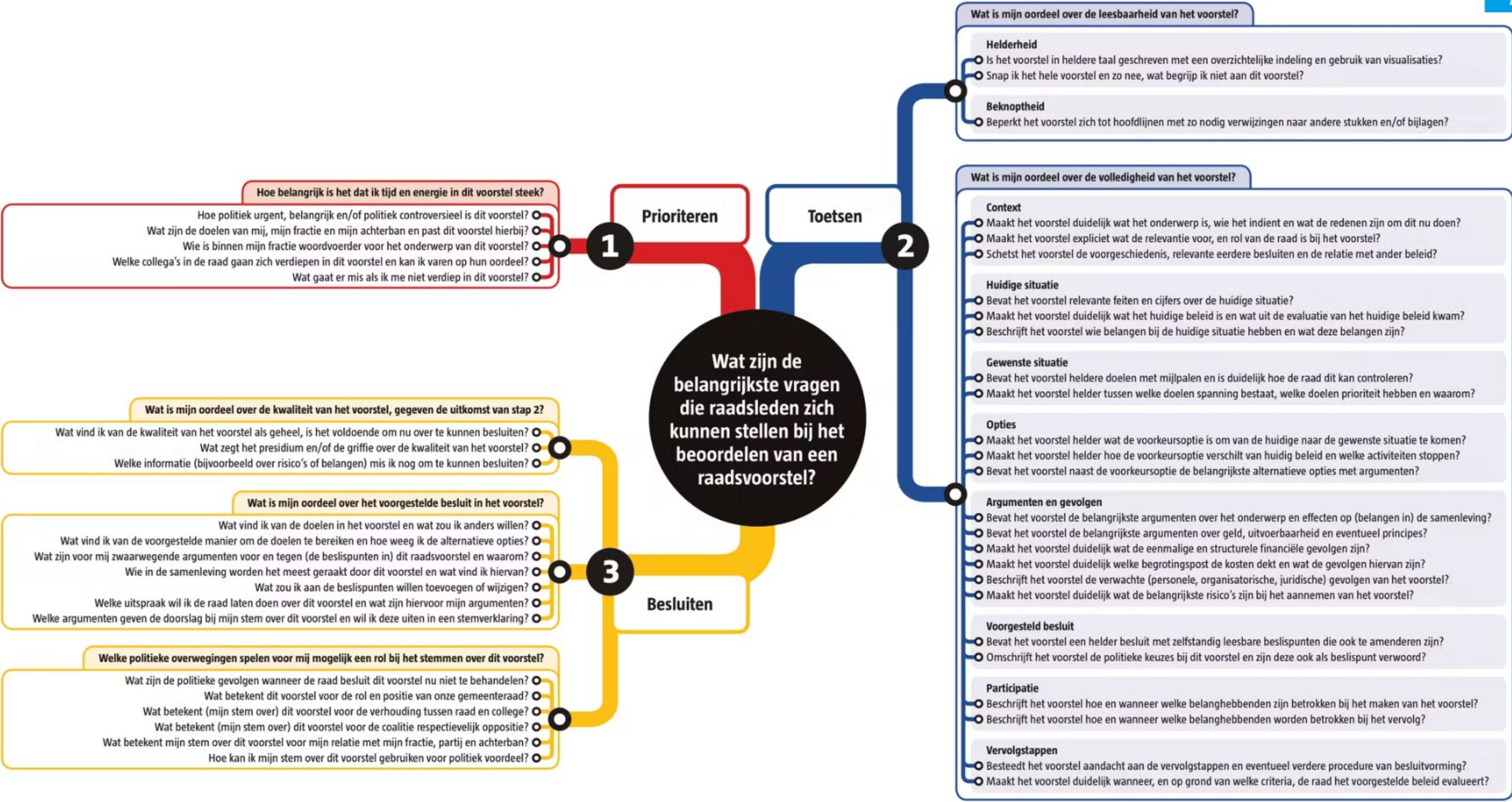
CU christenunie
sp
lokaal
hvm
d66 bij1
pvda-groenlinks
lokaal blanco partij
vvd groelinks
pvda cda
groenlinks

Beoordelingskaart voor raadsvoorstellen

Beoordelingskaart voor raadsleden

→ Denkhulp voor raadsleden, griffiers en ambtenaren

→ 47 hulpvragen (zonder antwoorden)

→ www.raadsleden.nl (zoek op 'Beoordelingskaart')

Prioriteren

1

- Hoe belangrijk is het dat ik tijd en energie in dit voorstel steek?
- Hoe politiek urgent, belangrijk en/of politiek controversieel is dit voorstel?
- Wat zijn de doelen van mij, mijn fractie en mijn achterban en past dit voorstel hierbij?
- Wie is binnen mijn fractie woordvoerder voor het onderwerp van dit voorstel?
- Welke collega's in de raad gaan zich verdiepen in dit voorstel en kan ik varen op hun oordeel?
- Wat gaat er mis als ik me niet verdiep in dit voorstel?

Toetsen

2

Wat is mijn oordeel over de leesbaarheid van het voorstel?

Helderheid

- Is het voorstel in heldere taal geschreven met een overzichtelijke indeling en gebruik van visualisatie?
- Snap ik het hele voorstel en zo nee, wat begrijp ik niet aan dit voorstel?

Beknoptheid

- Beperkt het voorstel zich tot hoofdlijnen met zo nodig verwijzingen naar andere stukken en/of bijlagen?

Wat is mijn oordeel over de volledigheid van het voorstel?

Context

- Maakt het voorstel duidelijk wat het onderwerp is, wie het indient en wat de redenen zijn om dit nu te doen?
- Maakt het voorstel expliciet wat de relevantie voor, en rol van de raad is bij het voorstel?
- Schets het voorstel de voorgeschiedenis, relevante eerdere besluiten en de relatie met ander beleid?

Huidige situatie

- Bevat het voorstel relevante feiten en cijfers over de huidige situatie?
- Maakt het voorstel duidelijk wat het huidige beleid is en wat uit de evaluatie van het huidige beleid kwam?
- Bevat het voorstel een overzicht van de huidige situatie en welke problemen er zijn?
- Bevat het voorstel heldere doelen met mijlpalen en is duidelijk hoe de raad dit kan controleren?
- Maakt het voorstel helder tussen welke doelen spanning bestaat, welke doelen prioriteit hebben en waarom?

- Maakt het voorstel duidelijk hoe de huidige situatie naar de gewenste situatie te komen?
- Maakt het voorstel helder hoe de voorkeursoptie verschilt van huidig beleid en welke activiteiten stoppen?
- Bevat het voorstel naast de voorkeursoptie de belangrijkste alternatieve opties met argumenten?

Argumenten en gevolgen

- Bevat het voorstel de belangrijkste argumenten over het onderwerp en effecten op (belangen in) de samenleving?
- Bevat het voorstel de belangrijkste argumenten over geld, uitvoerbaarheid en eventueel principes?
- Maakt het voorstel duidelijk welke begrotingspost de kosten dekt en wat de gevolgen hiervan zijn?
- Beschrijft het voorstel de verwachte (personele, organisatorische, juridische) gevolgen van het voorstel?
- Maakt het voorstel duidelijk wat de belangrijkste risico's zijn bij het aannemen van het voorstel?

Voorgesteld besluit

- Bevat het voorstel een helder besluit met zelfstandig leesbare beslispunten die ook te amenderen zijn?
- Omschrijft het voorstel de politieke keuzes bij dit voorstel en zijn deze ook als besispunt verwoord?

Participatie

- Beschrijft het voorstel hoe en wanneer welke belanghebbenden zijn betrokken bij het maken van het voorstel?
- Beschrijft het voorstel hoe en wanneer welke belanghebbenden worden betrokken bij het vervolg?

Vervolgstappen

- Besteedt het voorstel aandacht aan de vervolgstappen en eventueel verdere procedure van besluitvorming?
- Maakt het voorstel duidelijk wanneer, en op grond van welke criteria, de raad het voorgestelde beleid evalueert?

Besluiten

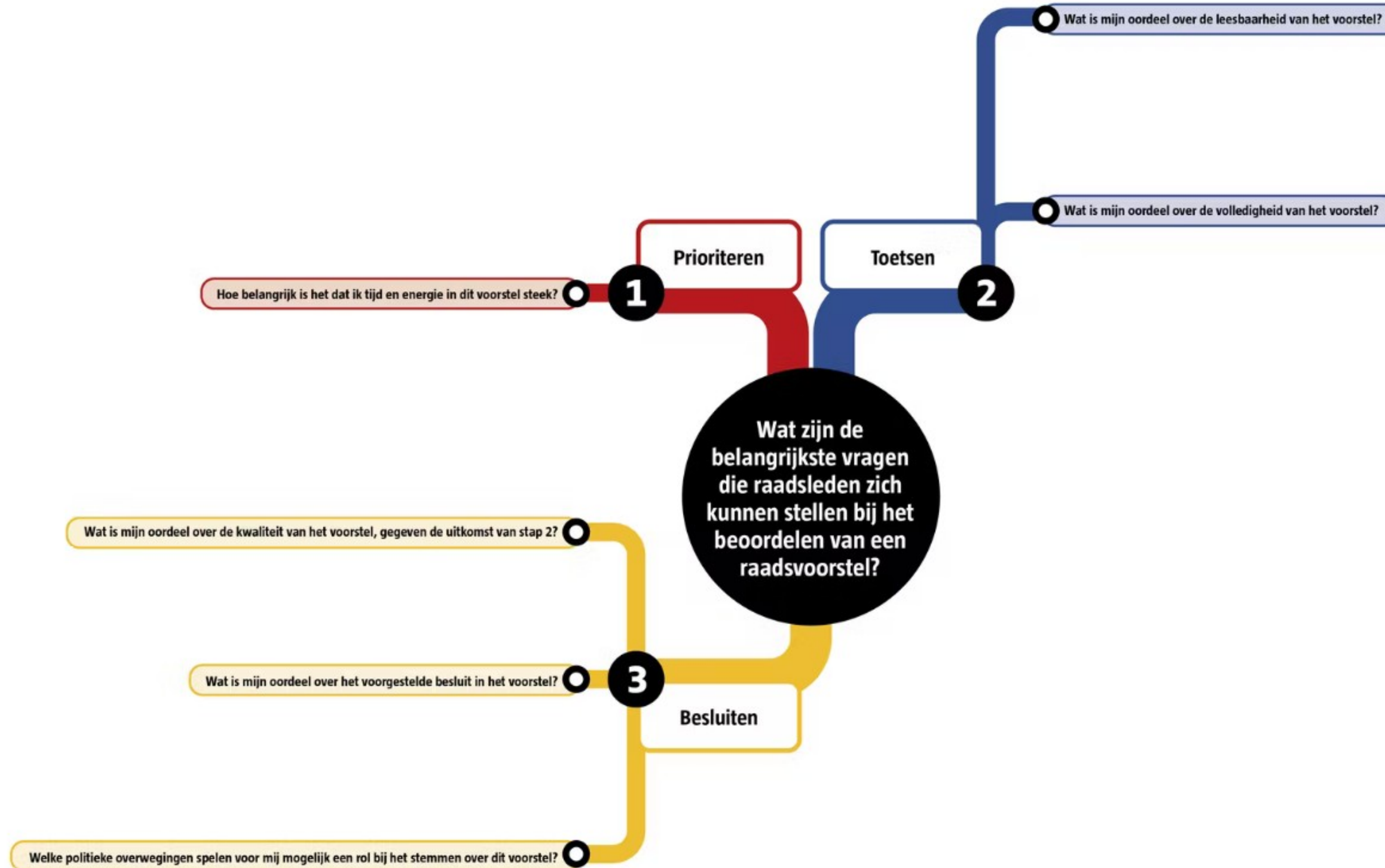
3

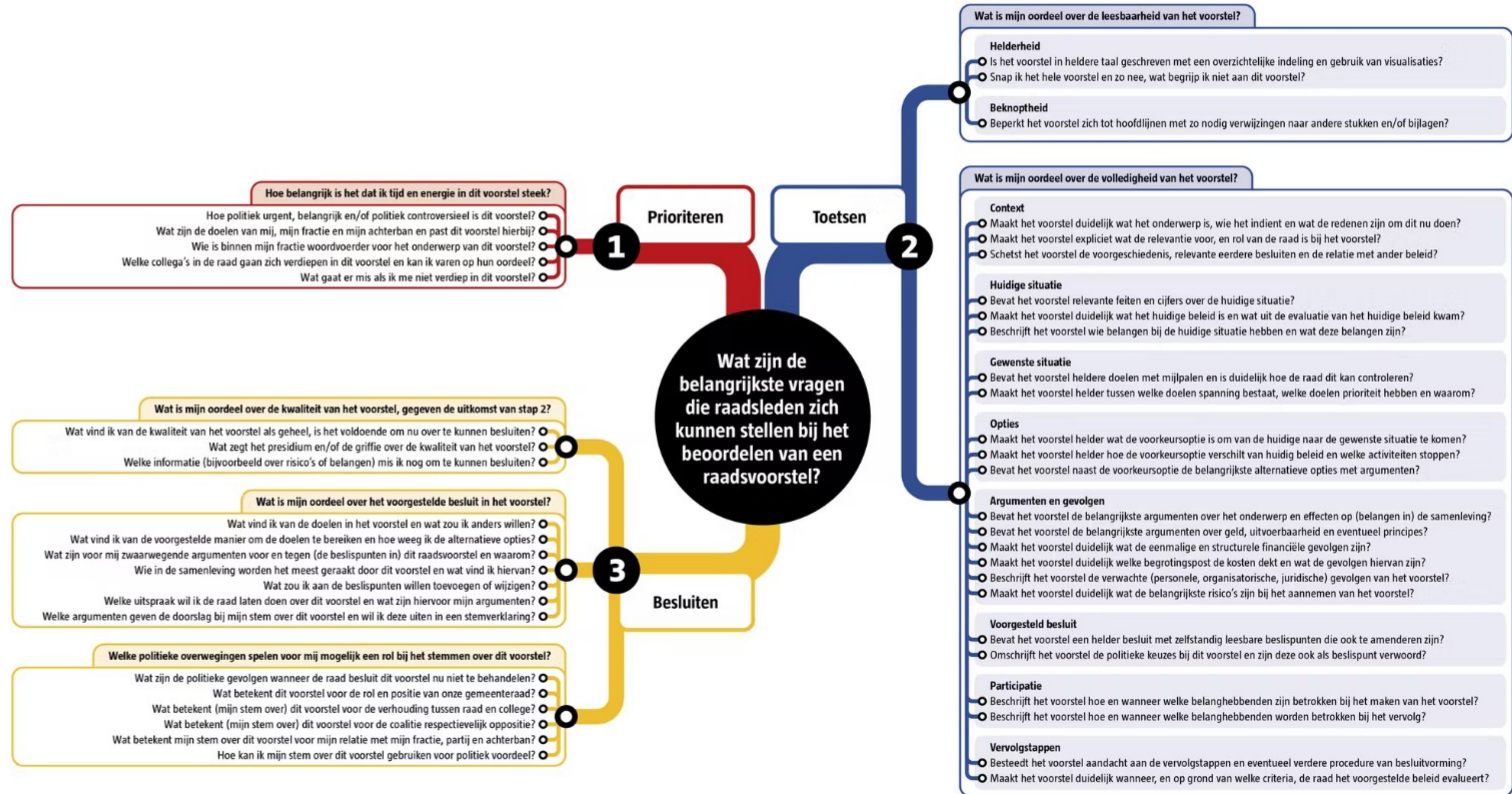
- Wat is mijn oordeel over de kwaliteit van het voorstel, gegeven de uitkomst van stap 2?
- Wat vind ik van de kwaliteit van het voorstel als geheel, heb ik voldoende informatie om te besluiten?
- Wat zegt het presidium en/of de griffie over de kwaliteit van het voorstel?
- Welke informatie (bijvoorbeeld over risico's of belangen) mis ik nog om te kunnen besluiten?
- Wat is mijn oordeel over het voorgestelde besluit?
- Wat vind ik van de doelen in het voorstel en wat zou ik anders willen?
- Wat vind ik van de voorgestelde manier om de doelen te bereiken en hoe weet ik de alternatieven over?
- Wat zijn voor mij zwaarwegende argumenten voor en tegen het aannemen van dit voorstel?
- Wie in de samenleving worden het meest geraakt door dit voorstel en wat vind ik hiervan?
- Wat zou ik aan de beslispunten willen toevoegen of wijzigen?
- Welke uitspraak wil ik de raad laten doen over dit voorstel en wat zijn hiervoor mijn argumenten?
- Welke argumenten geven de doorslag bij mijn stem over dit voorstel en wil ik deze uiten in een stemverklaring?
- Welke politieke overwegingen spelen voor mij mogelijk een rol bij het stemmen over dit voorstel?
- Wat zijn de politieke gevolgen wanneer de raad besluit dit voorstel nu niet te behandelen?
- Wat betekent dit voorstel voor de rol en positie van onze gemeenteraad?
- Wat betekent (mijn stem over) dit voorstel voor de verhouding tussen raad en college?
- Wat betekent (mijn stem over) dit voorstel voor de coalitie respectievelijk oppositie?
- Wat betekent mijn stem over dit voorstel voor mijn relatie met mijn fractie, partij en achterban?
- Hoe kan ik mijn stem over dit voorstel gebruiken voor politiek voordeel?

Wat is een *raadsvoorstel*?

- Een **beleidsrelevant** voorstel
- Ingediend door het **college van B&W**, raadsleden of **burgers**

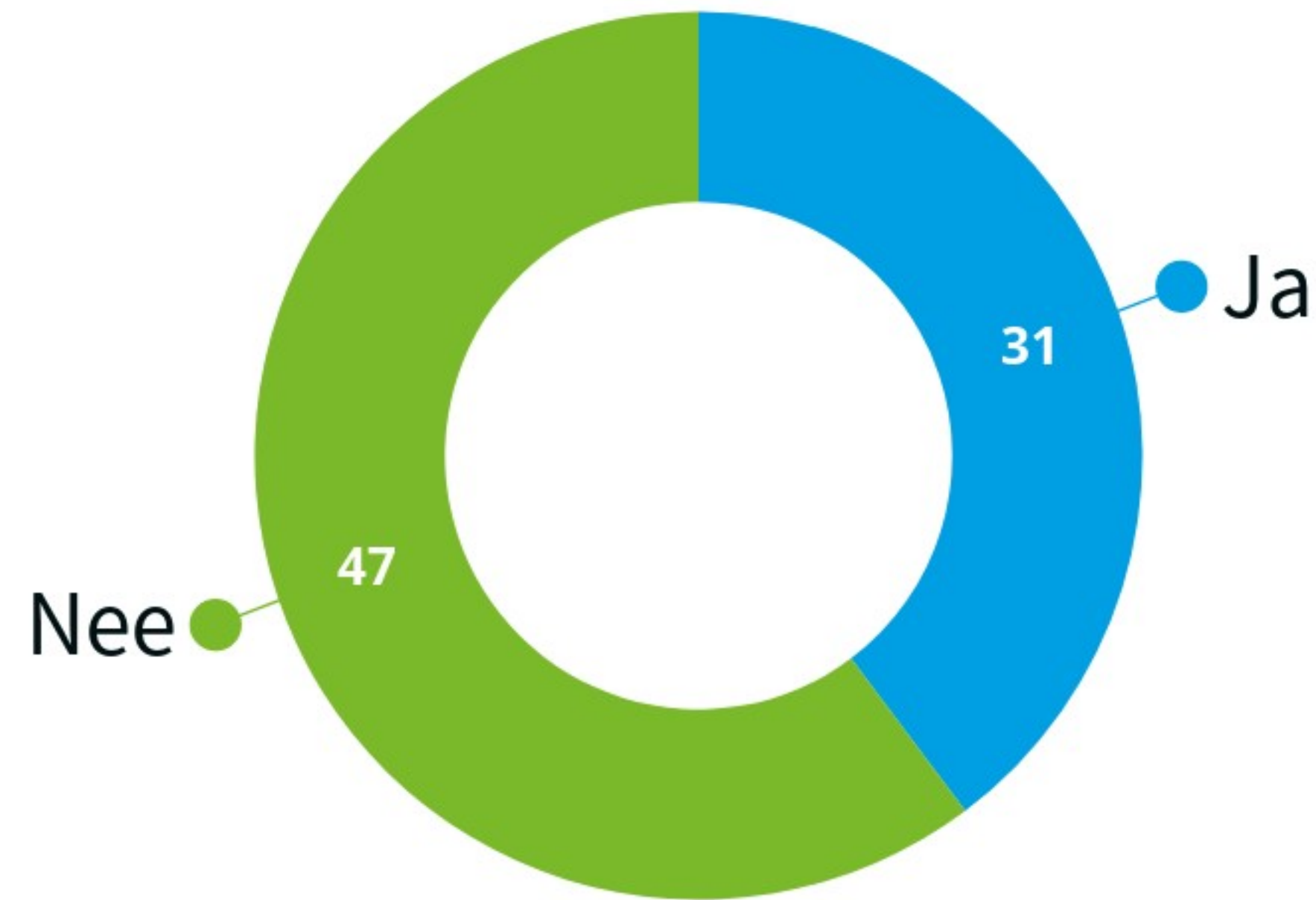

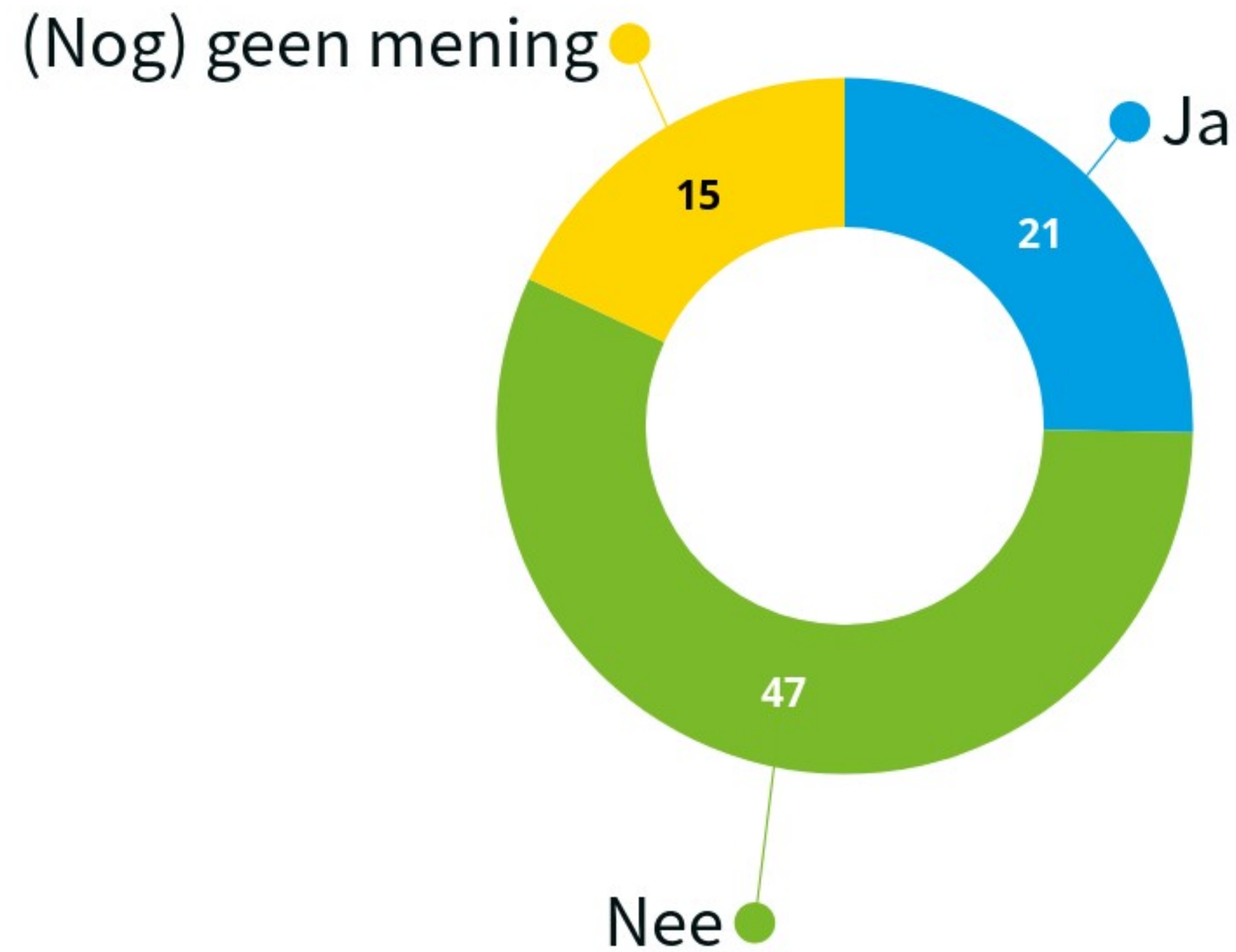
Stap 1: Prioriteren

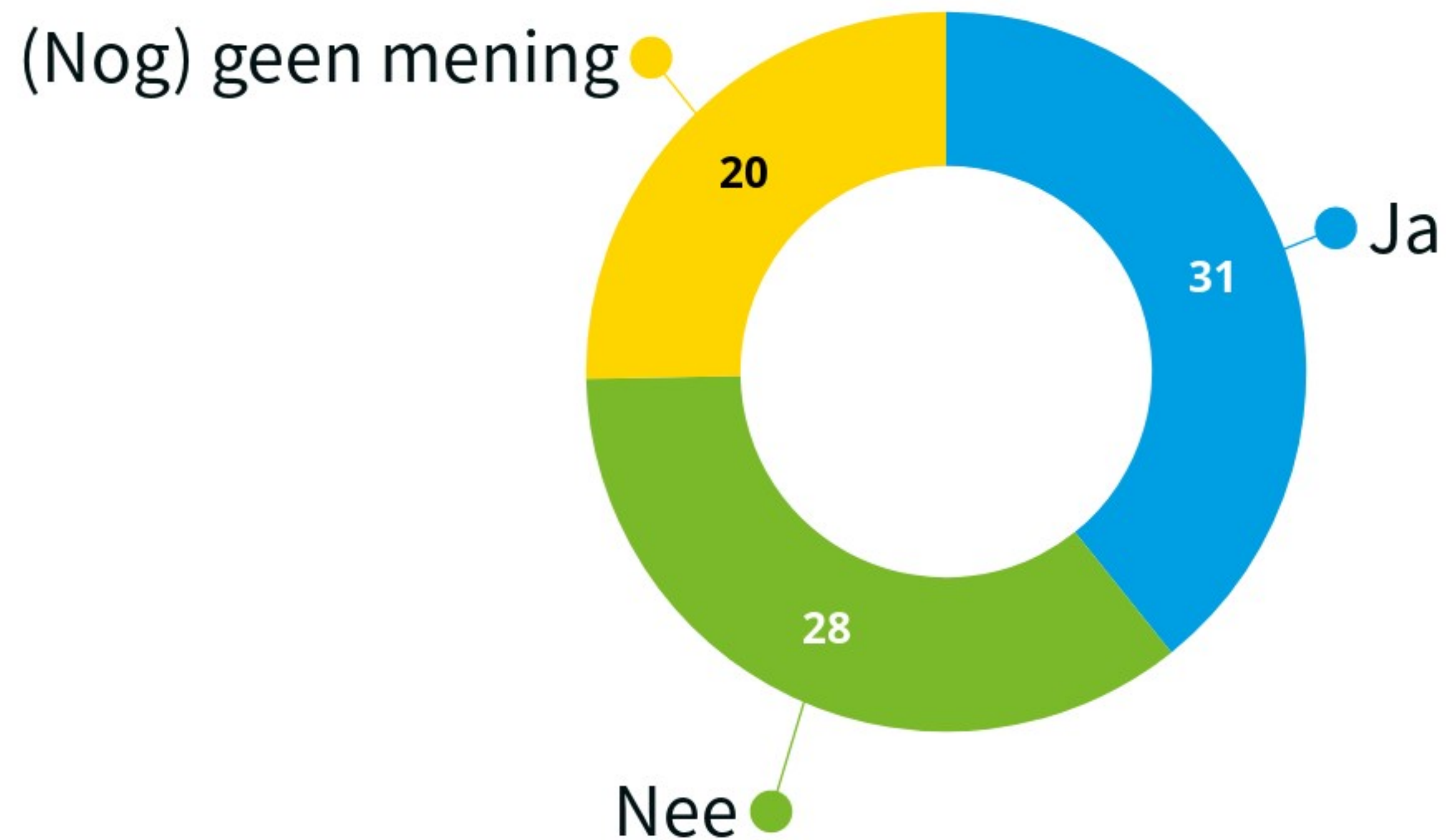
Een raadslid moet een raadsvoorstel altijd zelf gelezen hebben voordat hij/zij hierover stemt

Een raadslid moet varen op het oordeel van de woordvoerder voor het onderwerp in de eigen fractie

Fracties moeten vaker andere fracties namens hen het woord laten voeren

Hoe belangrijk is het dat ik tijd en energie in dit voorstel steek?

- Hoe politiek urgent, belangrijk en/of politiek controversieel is dit voorstel? ○
- Wat zijn de doelen van mij, mijn fractie en mijn achterban en past dit voorstel hierbij? ○
- Wie is binnen mijn fractie woordvoerder voor het onderwerp van dit voorstel? ○
- Welke collega's in de raad gaan zich verdiepen in dit voorstel en kan ik varen op hun oordeel? ○
- Wat gaat er mis als ik me niet verdiep in dit voorstel? ○

Prioriteren

1

**Wat zijn de
belangrijkste vragen
die raadsleden zich
kunnen stellen bij het
beoordelen van een
raadsvoorstel?**

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Delegeren

Weten wat er speelt

verdeel werk, focus op je eigen kernpunten

Samenwerken met
gelijkgestemden

Gerichte kennis en betrokkenheid

Taken verdelen

cursus snellezen

Focus

Samenwerken

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Alleen samenvatting en conclusies lezen

Zorg voor veel meelezers die kunnen helpen met voorbereiden

keuzes maken

Tijdig stukken aanleveren

Focus op discussiepunten

delegeren

Focussen

Goede werkafspraken binnen de fractie

Focus

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Focus

overleg fractie

Netwerken

Duidelijke prioriteit criteria

Plannen

Scannend lezen

Prioriteren op planning

Buiten de fractie kennis zoeken

taken duidelijk verdelen

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Plannen

Binnen fractie duidelijke afspraken maken over woordvoerderschap

Delegeren

wat voor een impact heeft dit voorstel op de omgeving;
dorp/wijk/buurt/straat

Timeboxen

beoordeel datgene waar je kennis over hebt.

Agile werken

Luisteren naar geluiden uit samenleving.

Past het bij jouw speerpunten?

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Verdeel en heers. Blijf bij je interesse en kennis.

Vooraf afstemmen en delegeren binnen de fractie.

Wat is acuut actueel en wat is lange termijn

Goed omschreven taakverdeling

Met Ervaring kun je tijd besparen

Focus op 2 of 3 thema's

Afstemmen met anderen

Bouw uit op kennis en netwerk, niet per se enkel op interesse

Beter goed gejat dan slecht bedacht

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

past bij jou taakaccent

kennis betreffende onderwerp,
tijd, urgentie

Goed op de hoogte zijn van wat er
speelt.

Gericht op kennis van fractieleden
verdelen

Zorg voor goede steunfractie;
denktank

Hulp en feedback vragen binnen
netwerk.

Samenwerken en taken verdelen

luisteren naar de samenleving

Taakverdeling binnen de fractie.

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Gebruik maken van de steunfractie

Maak keuzes in waar je geen tijd in gaat steken

Juiste afstemming

Samenwerken. Alleen samenvatting en conclusies lezen

Diagonaal lezen

Op aandachtsgebied verdelen
Samenvattingen en conclusies

luisteren naar inzichten vanuit meerdere invalshoeken

Hoofdzaken en bijzaken kunnen onderscheiden

Choose your battles

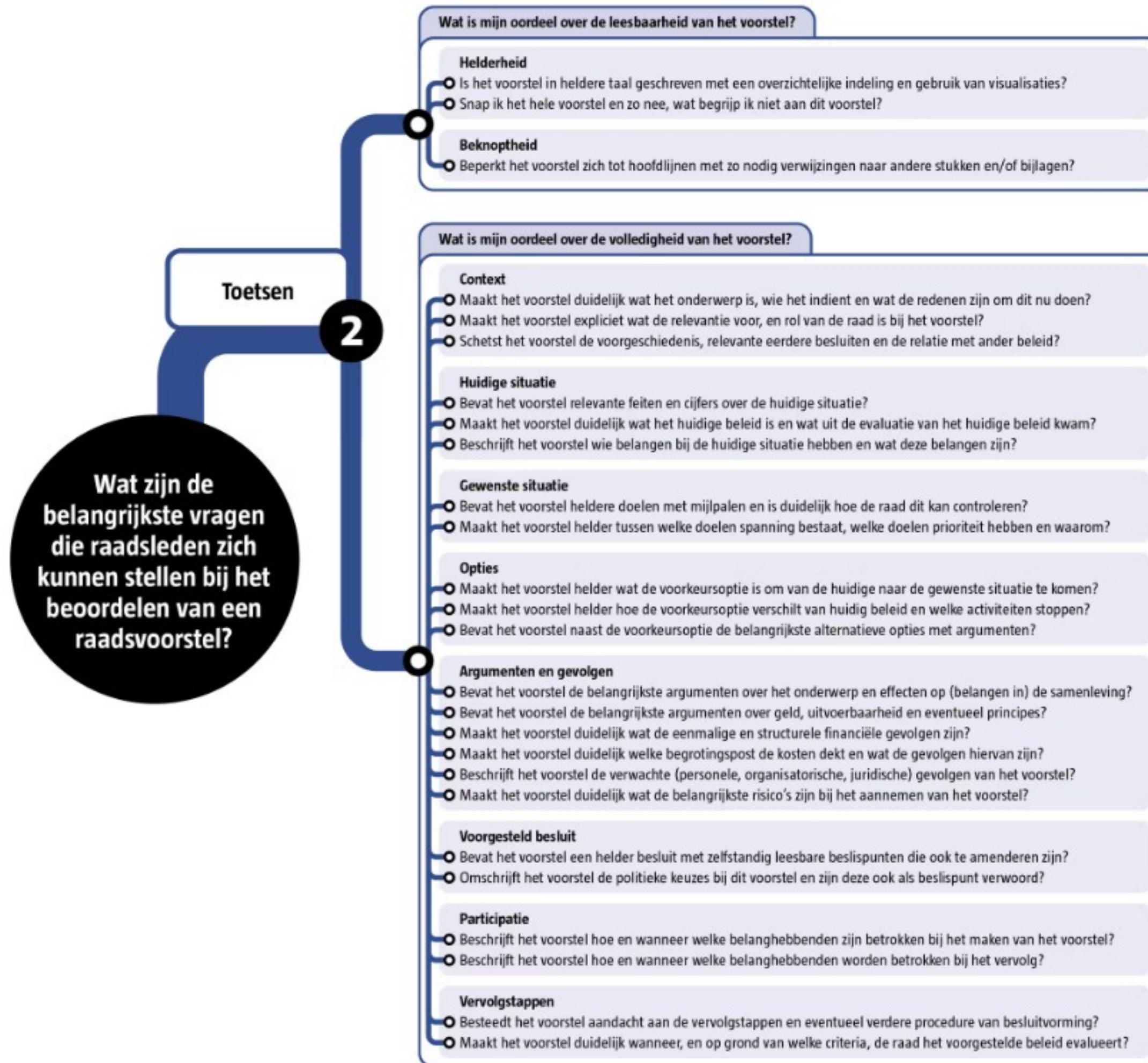

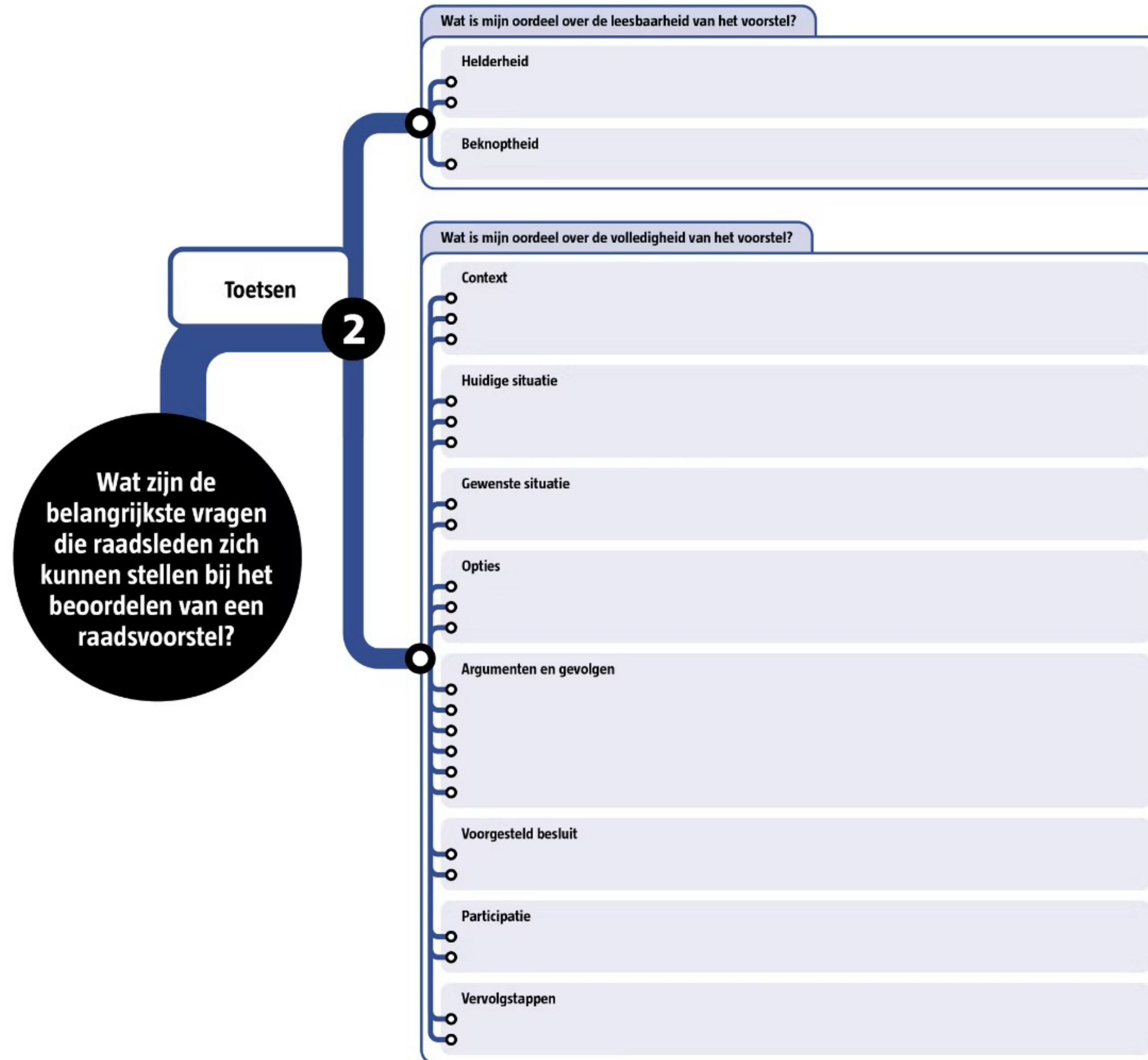
Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Gebruik een 'steunfractie'

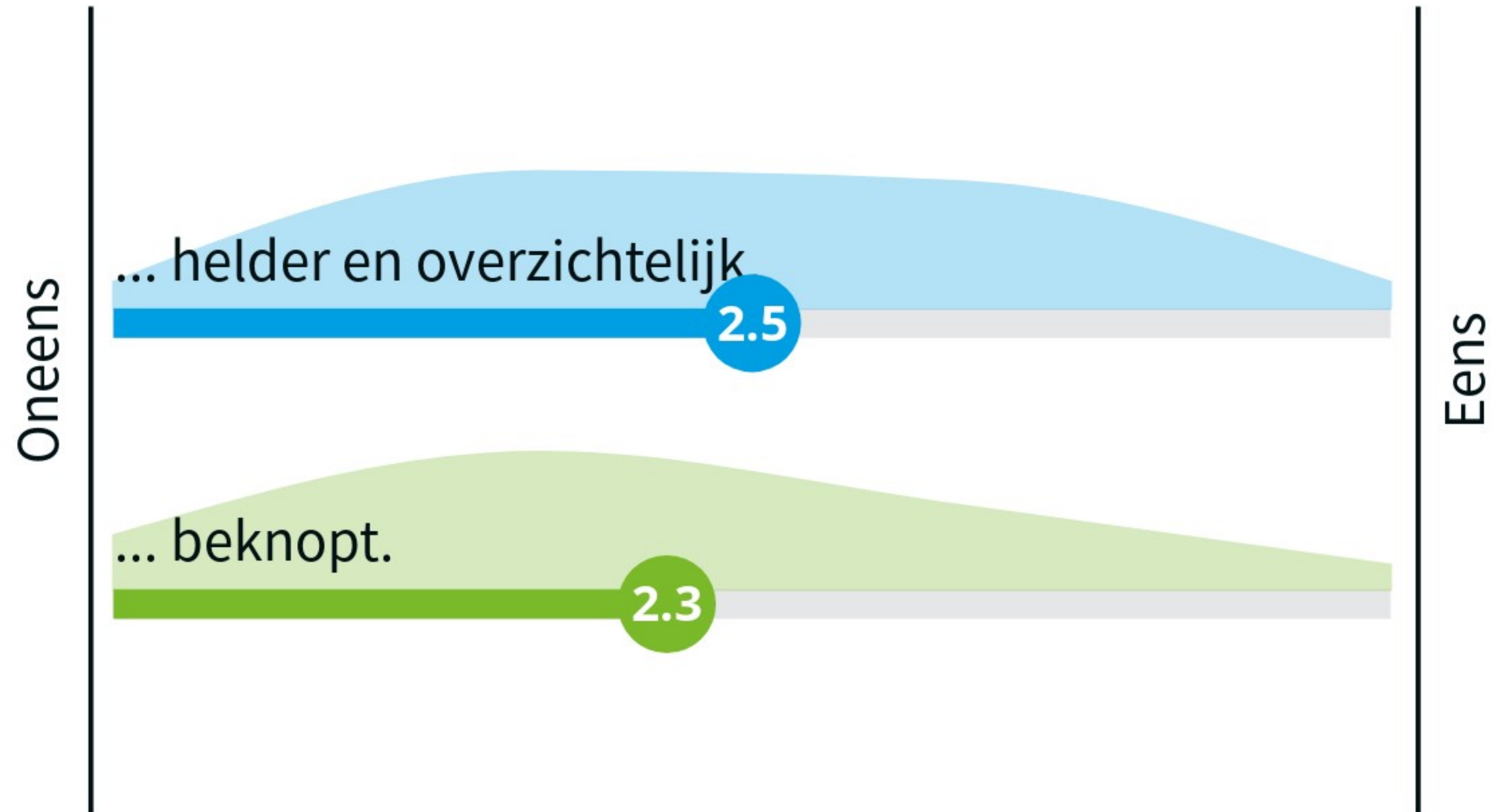
Focus op het voorstel

Stap 2: Toetsen

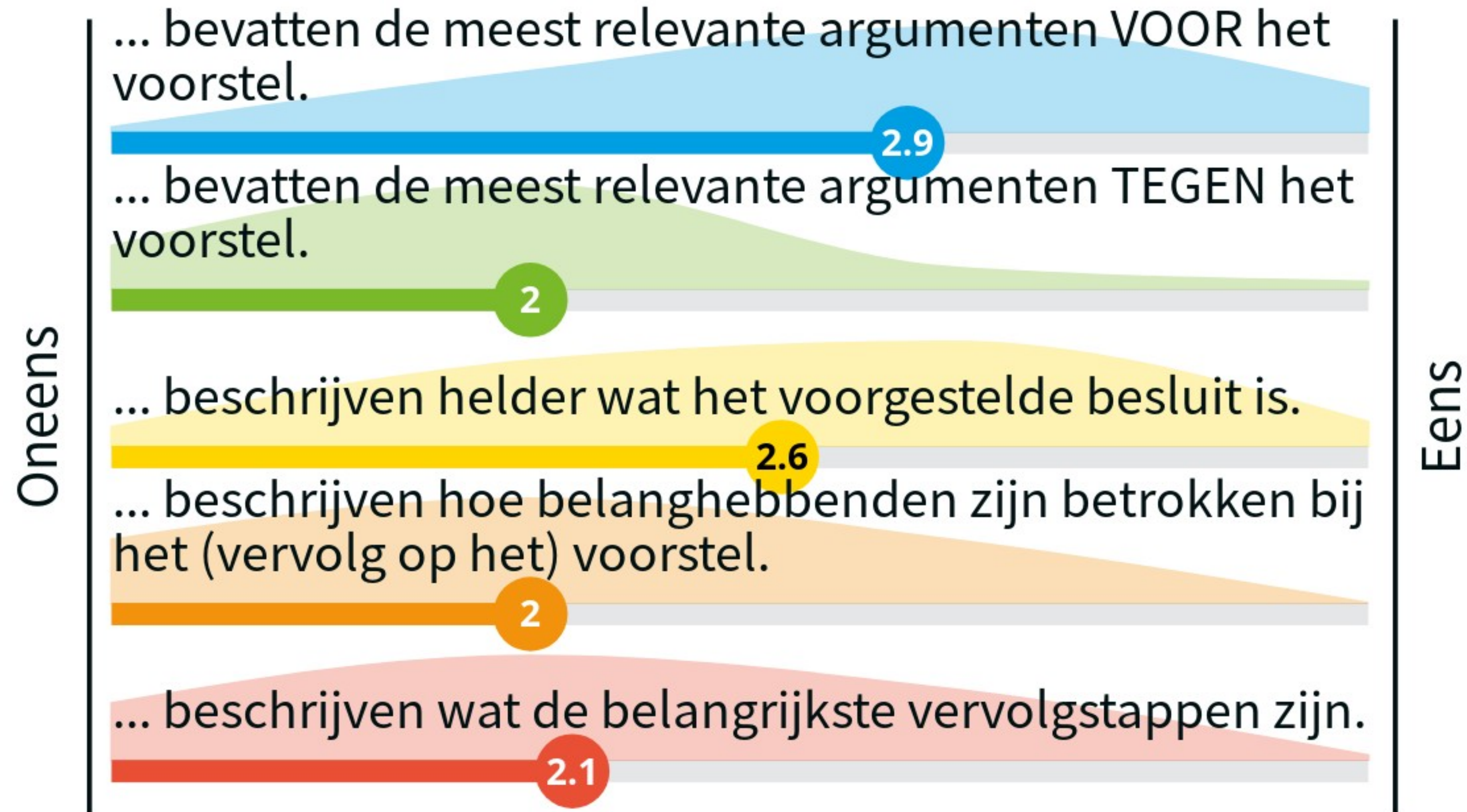
Leesbaarheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente zijn ...

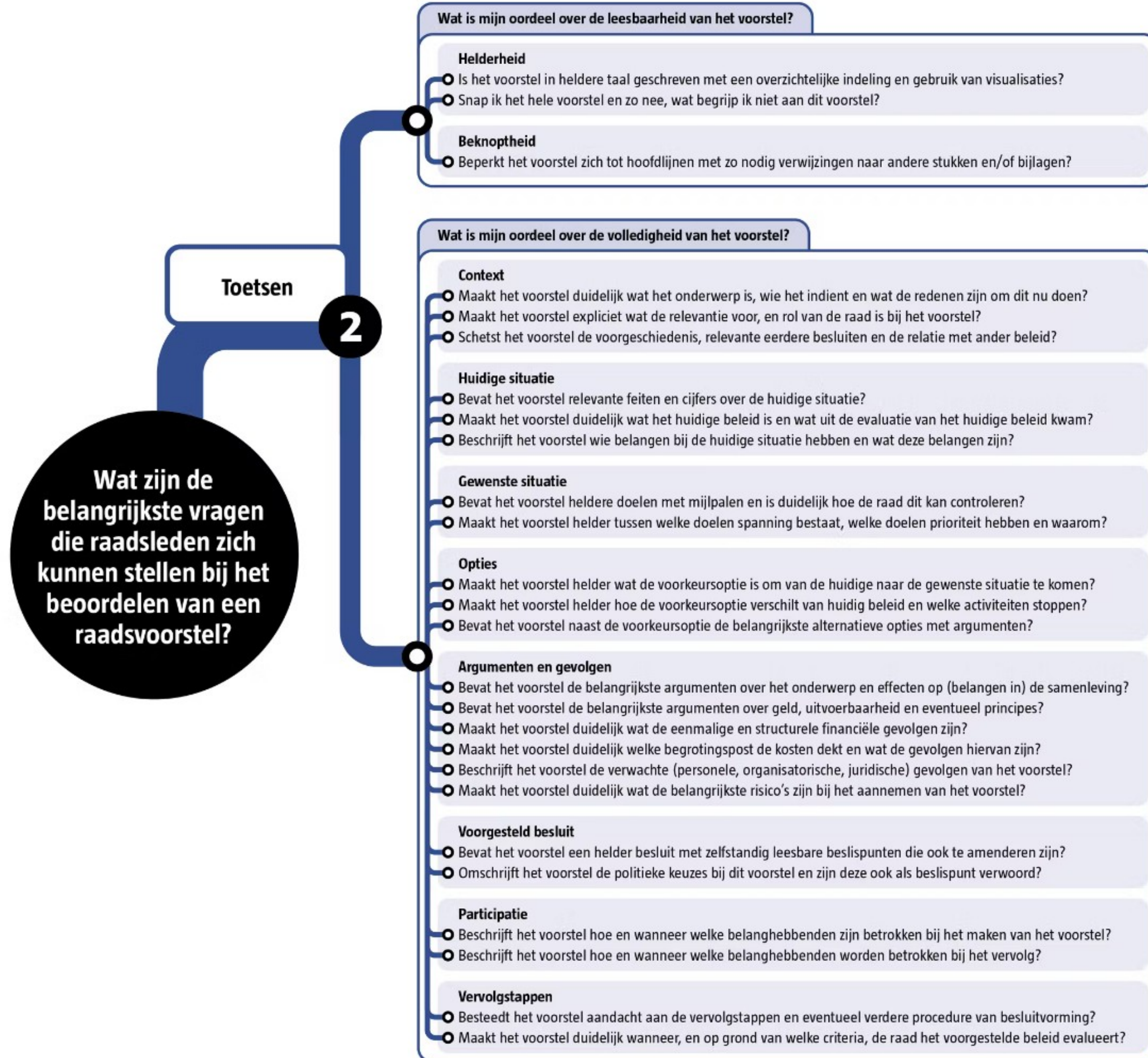

Compleetheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente ...

Compleetheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente ...

Vragen?

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Minder ambtelijke taal

Uitvoeringstoets

Management samenvatting

Deskundige meelezers zoeken

Checklist

B1 leesniveau aanhouden

Specialist vragen

Vast sjabloon Kort en bondig

Deel het op en gebruik een methode die toepasbaar is op het onderwerp

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Alleen relevante informatie

De checklist gebruiken ;-)

Zorg voor 1 format met vaste punten die altijd ingevuld moeten worden (dus vooraf)

Korte zinnen

Maximum aantal woorden

Lees als een accountant: was staat er niet?

Minder ambtelijke taal

Kort en bondig taalgebruik!

Komen voor en nadelen naar voren

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Kortere uitleg geven

Samenvatting bovenaan

Aandacht voor heldere communicatie

Maximaal aantal pagina's

sjabloon

Haalbaarheid

Vast formaat

Mensen buiten de raad laten meelezen

Is het SMART

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Meer info naar bijlagen. Vaste structuur van voorstel die kort en bondig is volgens vast format. Normaal Nederlands

Voorlegger

kort en bondig geschreven

Geen herhalingen

Concrete meetpunten vastleggen

Standaardisering van het voorstel

Checklist

Kort en bondig taalgebruik

duidelijk voorstel

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Minder jargon

raadplegen inwoners

juiste indelingconclusiesaline
verdelingpagina maxima

Maximaal aantal pagina's

voorbeelden van moeilijk leesbare teksten op een vrolijke manier aan de kaak stellen

Werken met vast sjabloon

SMART

raadplegen externe deskundigen

KPI's

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

bepaal welke onderliggende aannames er zijn

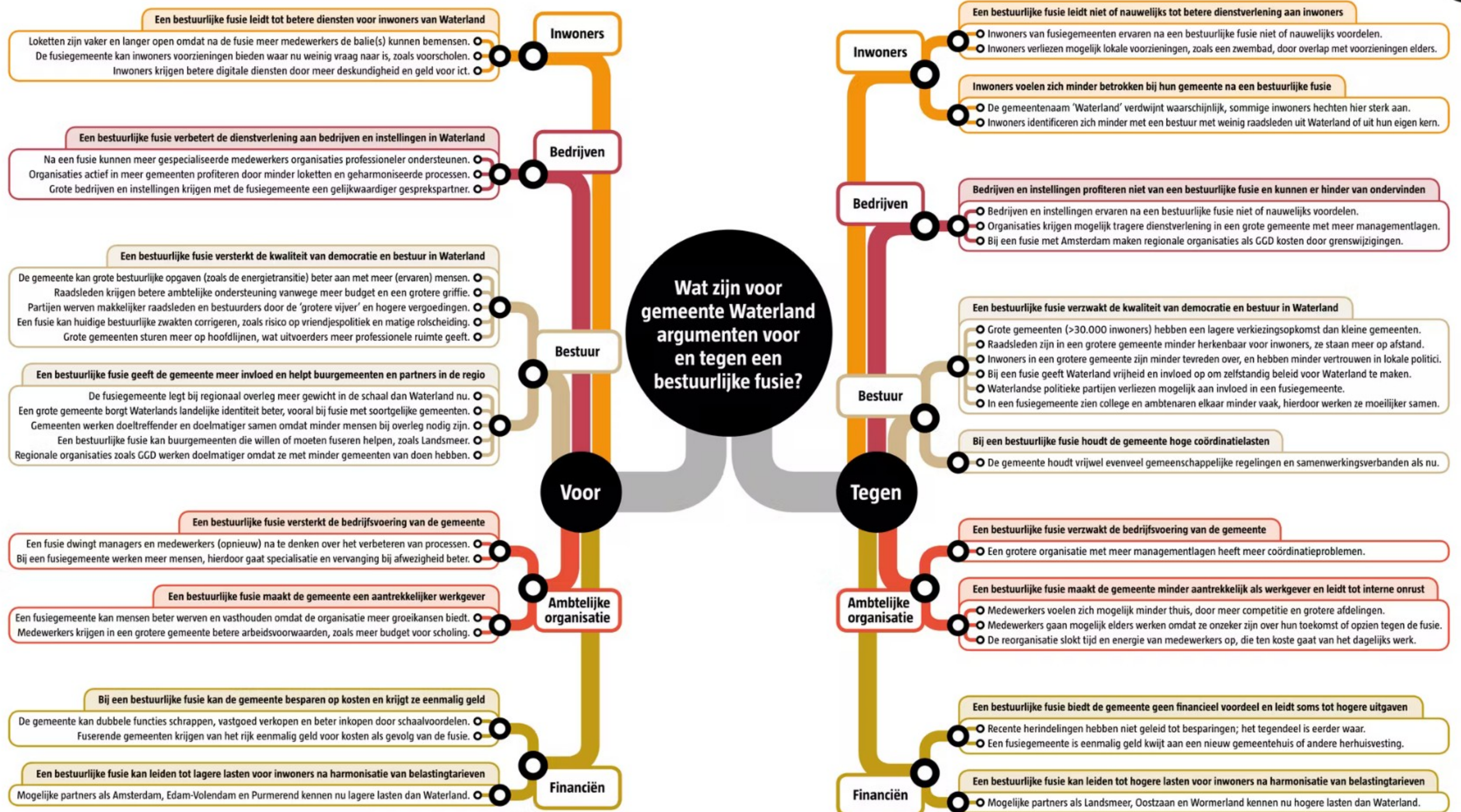
Visualisaties

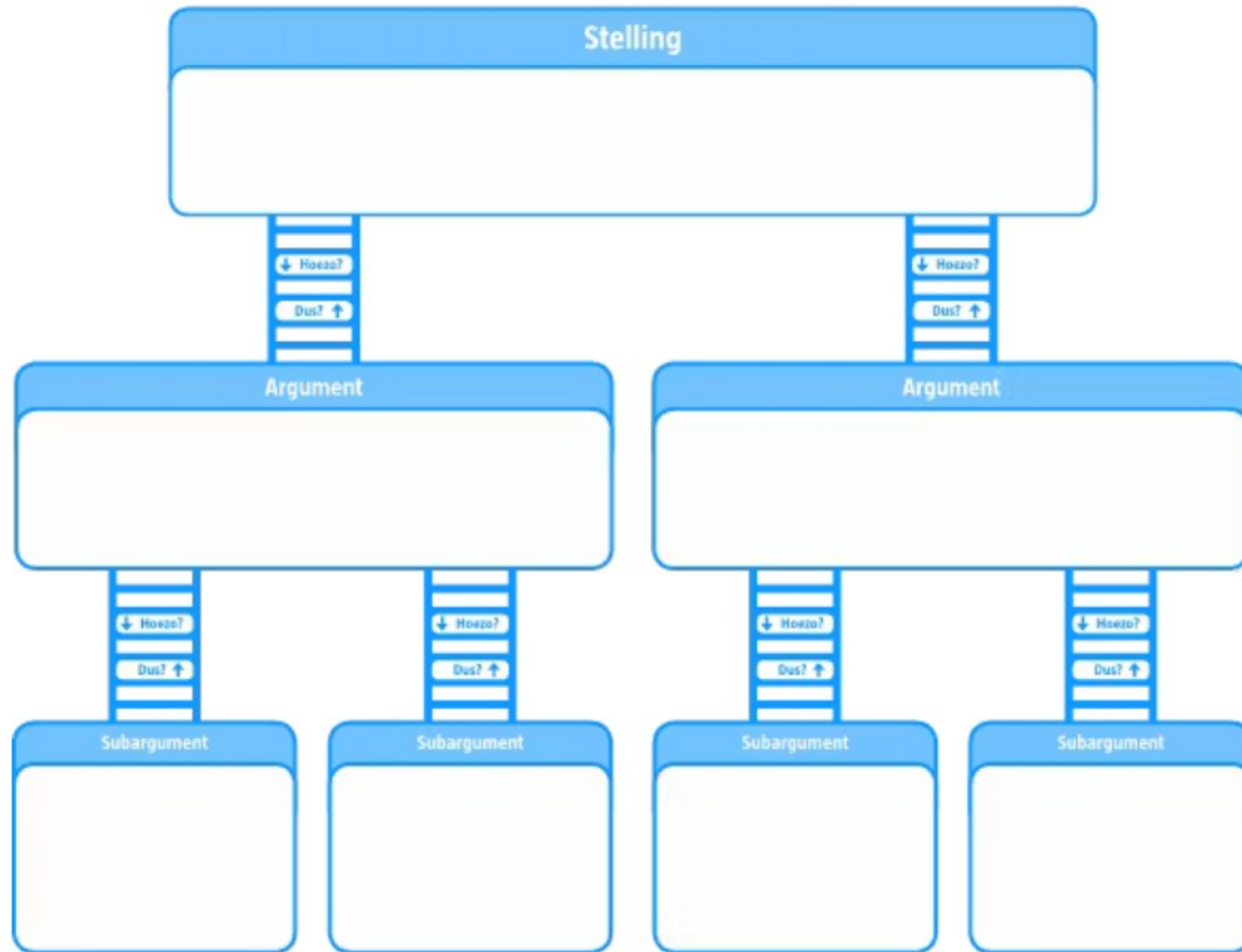
Gebruik van de kaart

Doelen formuleren

Argumentenkaart optie 3: bestuurlijke fusie

Gemeente Waterland

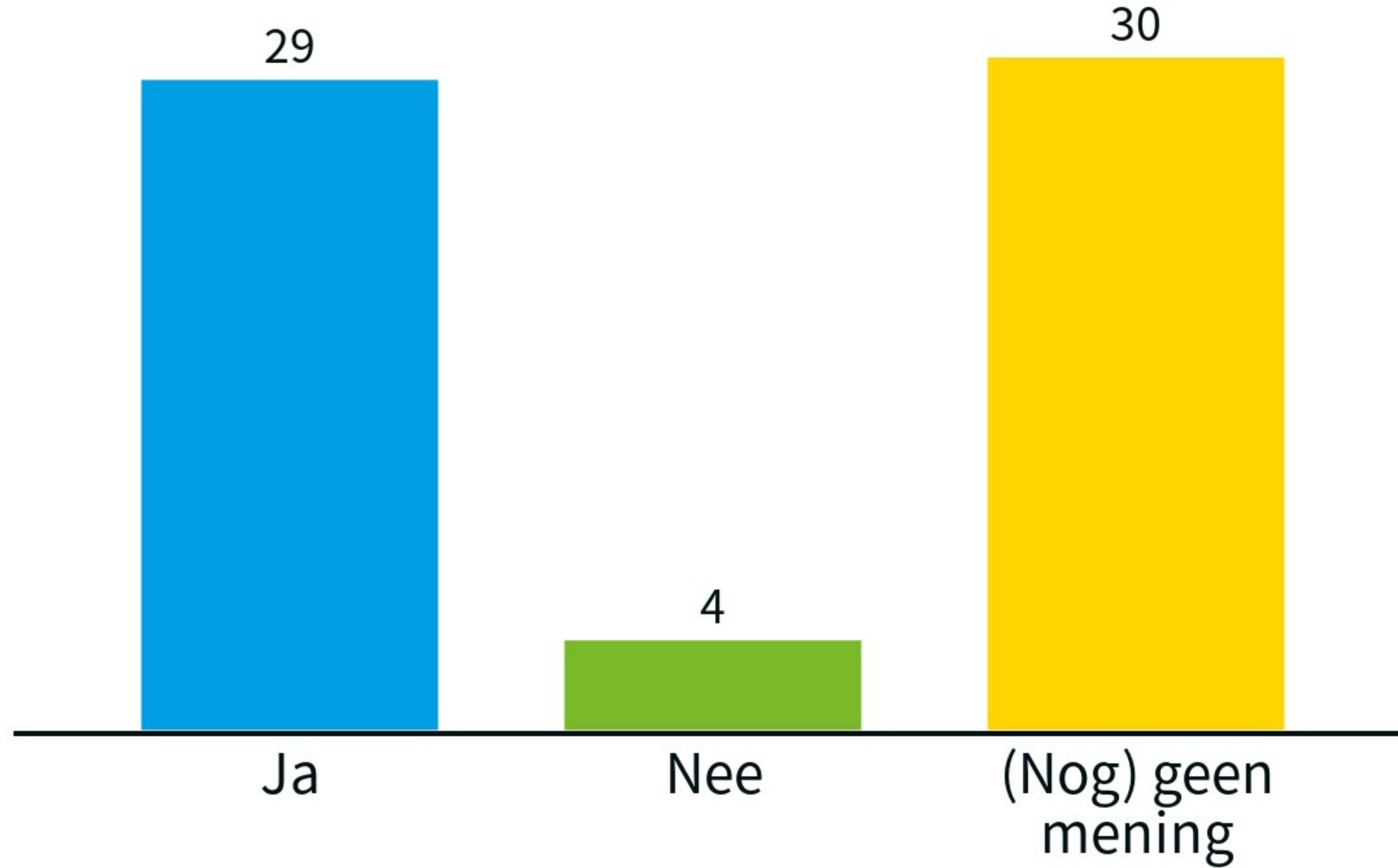
Hoofdcategorieën voor argumenten

1. Onderwerp van het voorstel
2. Effecten op (belangen in) de samenleving
3. Uitvoerbaarheid
4. Geld
5. Principes

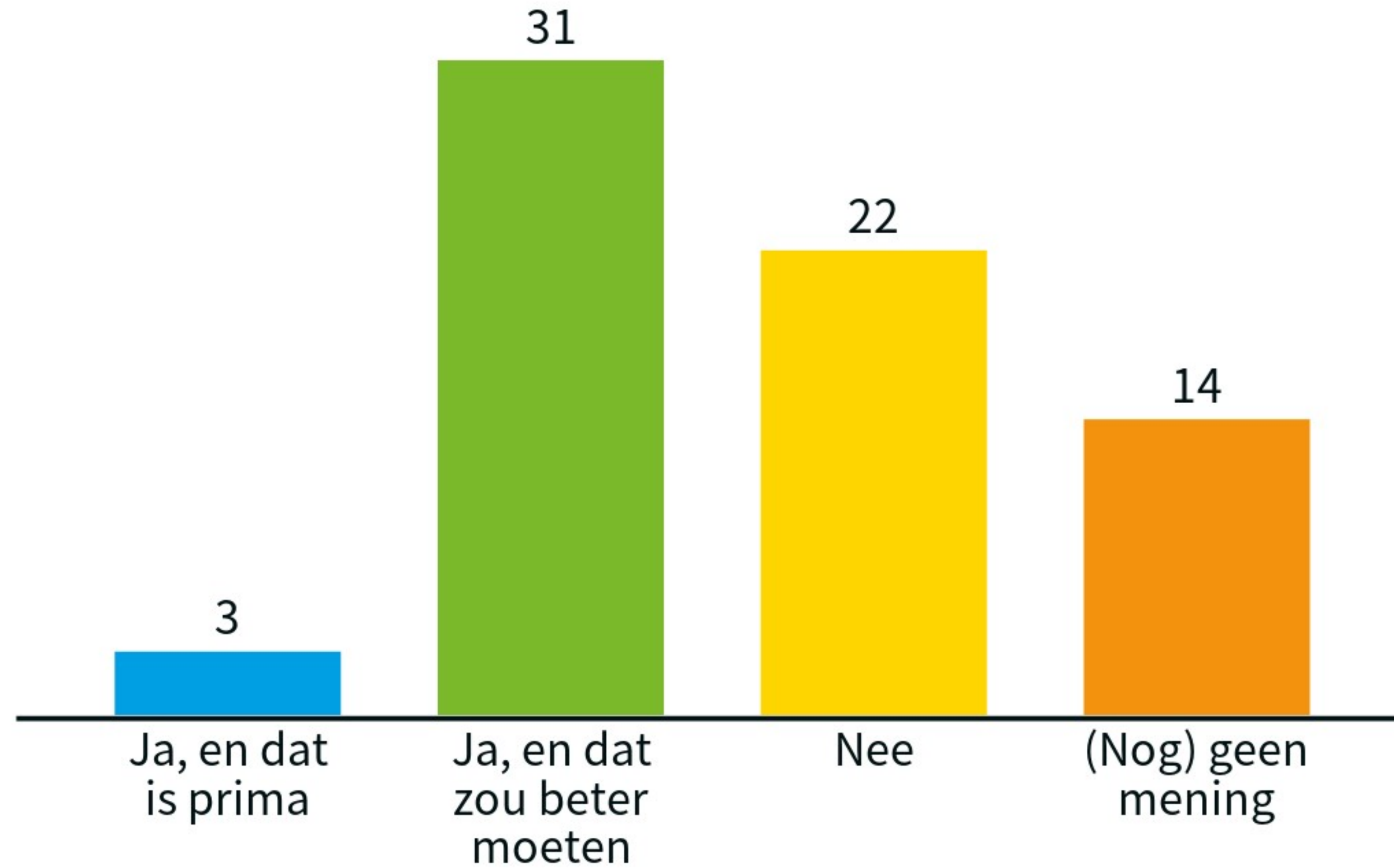
Stap 3: Besluiten

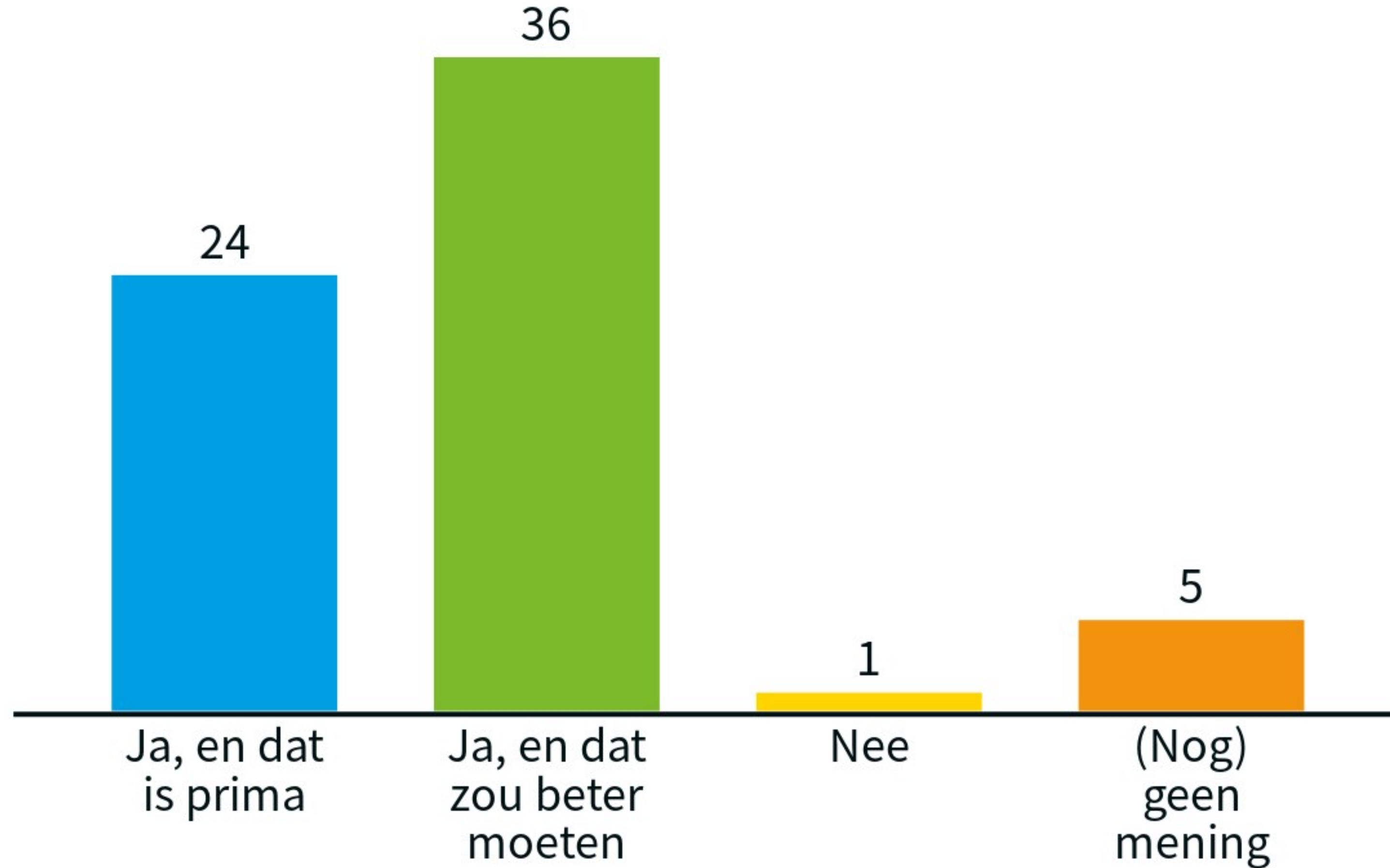
Onze griffier en/of ons presidium moet vaker onvoldragen raadsvoorstellen terugsturen.

Raadsleden oordelen vooral op basis van hun onderbuik

Politieke overwegingen spelen vaak een rol bij het stemmen over een raadsvoorstel

Vragen?

Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Luister naar je inwoners

Meer tijd

Objectief zijn en blijven

Navragen bij organisaties en of inwoners

Blijf bij de bedoeling

Voraf met andere fracties alle argumenten uitwisselen en toelichten

informeer je bij de inwoner waarop het raadsvoorstel invloed heeft.

wat voor impact heeft dit voor de inwoners?

intern kompas

Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Goede voorbereiding

Alle doelen afgevinkt

Luister ook goed naar de oppositie

Vragen stellen aan achterban/inwoners etc.

Overleg met je netwerk

open staan voor alle invalshoeken

Eerlijke informatie vanuit het ambtelijke apparaat

Wees bewust

Oordeelloos besluiten

Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Kennis, zuivere overweging, twijfel

overleg met achterban van je partij

Een groep bewoners altijd mee te laten denken op de achtergrond

Binnen de fractie ook het niet genomen besluit beargumenteren, alvorens daadwerkelijk te stemmen

neem input burgers mee

vraag de achterban

Gevolgen

Houdt overzicht

Kan je het aan je grootmoeder uitleggen?

Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Blijf dichtbij jezelf en waar je voor staat

Duidelijker omschrijven met niet te veel woorden

betere achtergrondinformatie

Je laten informeren door bewoners

Luister goed en denk na over tegenargumenten.

Niet de 2 deling coalitie oppositie laten prevaleren maar de inhoudelijke afweging

Laat een woordvoerder een voorbereid opzet maken met belangrijke punten.

Goede en duidelijke ondersteuning van de griffie

Impact op bewoners en zicht op de alternatieven

Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Doe even een stapje achteruit

helicopterview op het totaal aan argumenten

Besluiten niet op dezelfde avond nemen zonder overleg met de fractie/meningsvorming

Suggesties voor gebruik van de kaart

- Gebruik de kaart individueel bij belangrijke voorstellen
- Bespreek de kaart in je fractie en maak werkafspraken
- Bespreek de kaart met de gehele raad en griffie en maak werkafspraken
- Gebruik de kaart om te komen tot betere sjablonen voor raadsvoorstellen
- Download [de kaart](#) nu

Dank voor je bijdrage!

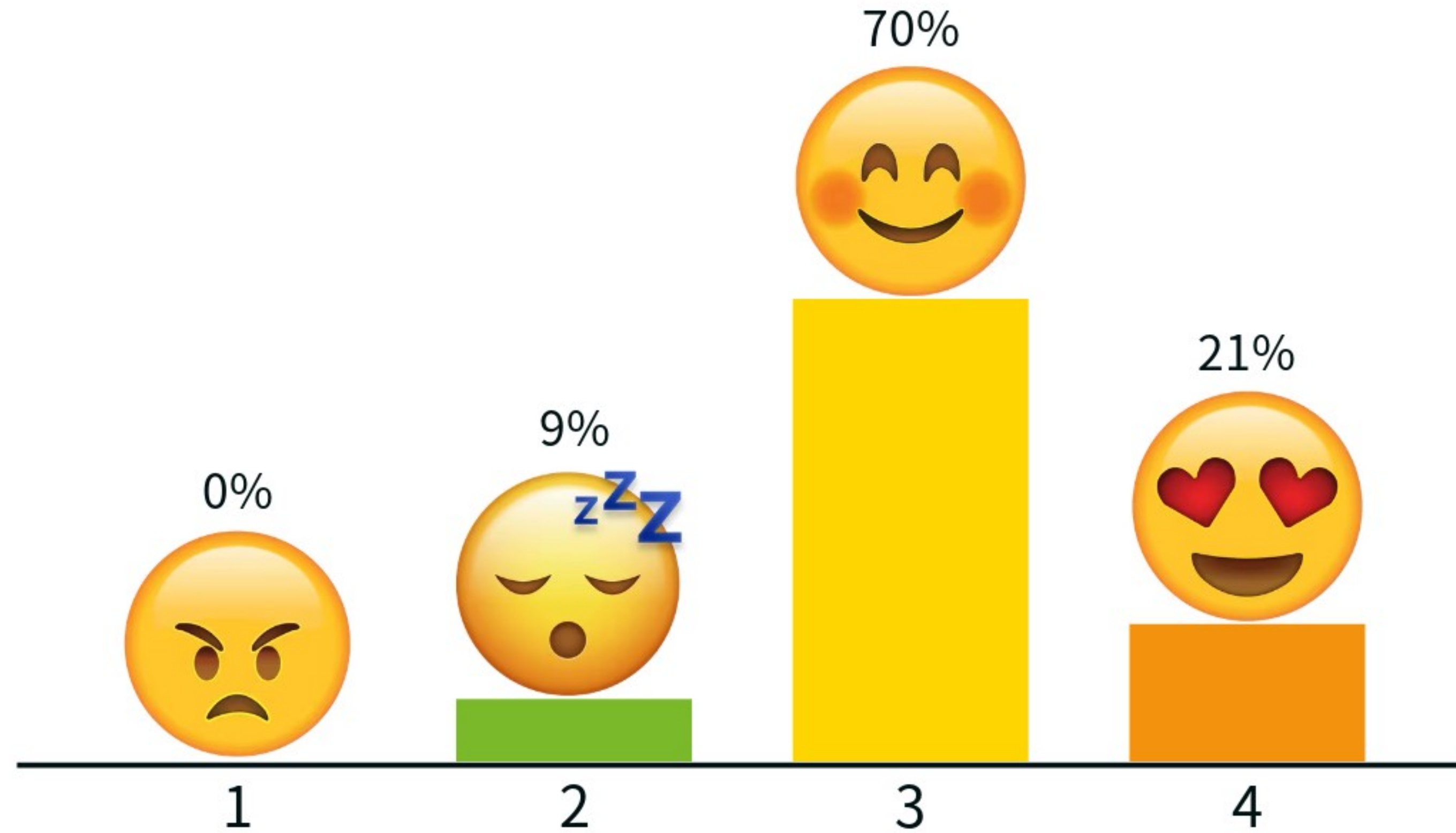
Dries Bartelink

www.argumentenfabriek.nl

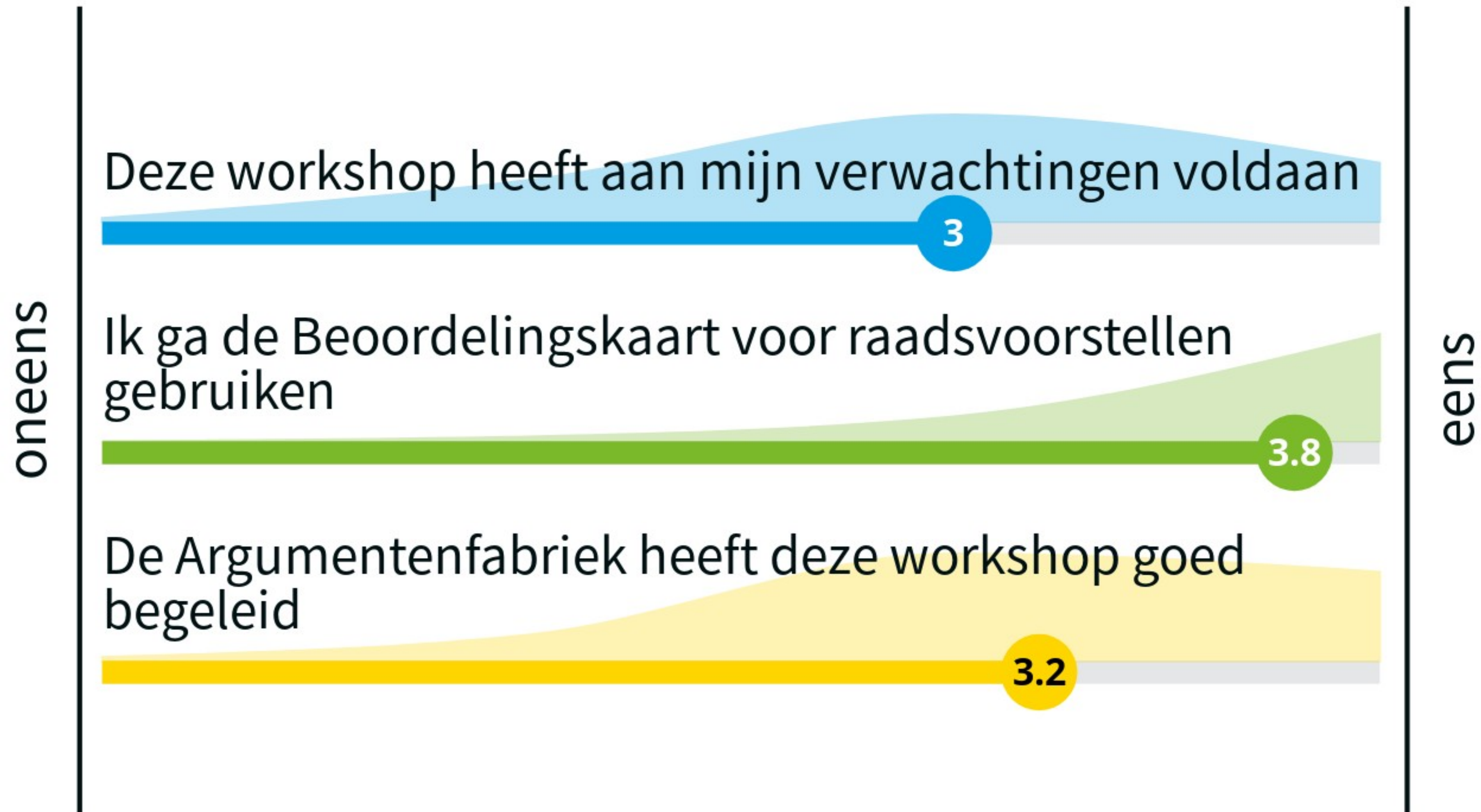
2

Welke emoticon drukt het best je huidige gemoed uit?

Geef je mening over deze workshop

Ruimte voor hartenkreten

Dank Dries

Bedankt! & Succes allen!

Dank je wel

Goed bezig! Thanks

Knap georganiseerd zo op afstand!!

Zeer heldere meeting!

Dank voor deze informatieve
workshop!

Bedankt, fijn weekend!

Waardevol!

Ruimte voor hartenkreten

Fijn weekend! :)

Bedankt

Helaas geen camera en microfoon te gebruiken, wegens te veel aan deelnemers? Dat is el jammer

Ik krijg er steeds meer zin in.
Bedankt!

prima sessie

Dank

Dank voor deze workshop.
Inspirerend en leuk ook alle tips van andere deelnemers

Dank. Fijn weekend

Leuk zo met Menti!

Ruimte voor hartenkreten

Bedankt, ook voor de strakke begeleiding

Goede sessie!

waardevolle workshop

Bedankt. Was helder en praktisch.

Teveel vragen waar voorkennis vereist is

Dank!! Bij mij is de chat in Teams disabled, dus graag ook per e-mail eea opsturen

Fijn weekend en succes met de gemeenteraadsverkiezingen

